

Yttrande över remissen Innehållsvillkor för public service på internet och ordningen för beslut vid förhandsprövning (SOU 2022:5)

I april fusionerade bolagen Warner Media och Discovery och bildar numera ett gemensamt bolag, Warner Bros. Discovery (hädanefter benämnt WBD).

WBD är ett ledande globalt mediehus som skapar och distribuerar innehåll med stor bredd och rik variation för tv, film och streamingtjänster. Med en av världens mest innehållsrika kataloger inspirerar, informerar och underhåller Warner Bros. Discovery publiken i mer än 220 territorier och länder och på 50 språk med välkända märken och produkter som Kanal 5, Kanal 9, Kanal 11, discovery+, CNN, HBO, HBO Max, Animal Planet, Warner Bros. Pictures, New Line Cinema, Cartoon Network, Turner Classic Movies med flera.

Kanal5, 9 och 11 har en veckoräckvidd på drygt 4,2 miljoner tittare linjärt och Discovery+ är med 1,7 miljoner startade strömmar per vecka en av Sveriges snabbast växande onlineplattformar. WBD:s flaggskepp Kanal 5 startade sina sändningar 1989 och har genom sin positionering som underhållningskanal skördat stora framgångar. Discovery+ har bland annat de exklusiva rättigheterna för OS 2018-2024 samt Allsvenskan 2020-2025.

WBD har beretts möjlighet att yttra sig över rubricerad promemoria (hädanefter benämnd utredningen) och vill med anledning av detta framföra följande synpunkter:

Sammanfattning

- Det behöver vara tydligt vilket uppdrag Public service-företagen har och det måste finnas ett organ som aktivt följer upp och granskar efterlevnaden av sändningsvillkoren
- De sändningsvillkor som i dagsläget gäller verksamheten i marknätet bör i så stor utsträckning som möjligt gälla även på de andra plattformar där Public service-företagen är aktiva
- WBD anser att det behöver vara mycket tydligt vilka Public service-företagens egna plattformar är, vad dessa ska innehålla och i vilka volymer. Detta behöver även följas upp i större utsträckning för att säkerställa att agerandet inte leder till marknadsstörningar

- Det bör vara upp till regeringen att besluta om vilka de av i lagen angivna villkoren som ska gälla för sändningar via tråd. Regleringen bör enligt WBD i så stor utsträckning som möjligt spegla förhållandena i marknätet och att hela public service-verksamheten således omfattas av samma reglering
- Det är lämpligt att villkor om innehåll kan ställas upp för sändningar och tillhandahållanden genom tråd redan under den pågående tillståndsperioden
- WBD tillstyrker utredningens förslag om att förbuden mot reklam och produktplacering bör gälla sändningar och tillhandahållanden genom tråd för återstående delen av tillståndsperioden
- WBD anser att det är viktigt att systemet med förhandsprövning upprätthålls och att förhandsprövningen bör utföras av en myndighet, snarare än av regeringen
- Det är en stor brist att det vid förhandsprövningar saknas en kompetent aktör som kan bistå MPRT i prövningen om marknadsstörningar
- Givet utvecklingen med en allt hårdare konkurrens på mediamarknaden och marknaden för rörlig bild torde kraven på förhandsprövning snarare öka och tröskeln vara lägre. Möjligheten till prövning bör gälla de flesta nya tjänster

Inledning och allmänna reflektioner

WBD:s utgångspunkt är att det måste vara mycket tydligt vilket uppdrag SVT, SR och UR (Public service-företagen) har och hur de får agera på marknaden samt att det måste finnas ett organ som aktivt följer upp och granskar efterlevnaden av villkoren. Givet att marknaden för rörlig bild blir alltmer konkurrensutsatt och utvecklas i en snabb takt är det helt nödvändigt med en effektiv och tydlig reglering som gör marknaden transparent och förutsägbar. Risken för olika typer av konkurrenssnedvridningar är annars överhängande.

Public service-företagen erbjuder sedan länge ett mycket omfattande och brett programutbud via sina online-plattformar, som i dagsläget är mångt och mycket oregrerade. Från och med 2020 utökades dessutom företagens kärnverksamhet till att även omfatta produktion och tillhandahållande av program på Public service-företagens egna plattformar online. Det är därför från ett generellt perspektiv mycket välkommet att Yttrandefrihetsgrundlagen ses över och att nya regler kopplat till innehåll föreslås på området, även om detta borde ha gjorts långt tidigare. Givet att allt färre, i alla målgrupper, konsumerar innehåll via marknätet och linjära plattformar är det mycket sannolikt att Public service i allt större utsträckning kommer att öka andelen exklusiva sändningar på nätet de kommande åren, vilket späder på behovet ytterligare.

WBD anser att Public service-företagens verksamheter online borde ha reglerats långt tidigare. De sändningsvillkor som i dagsläget gäller verksamheten i marknätet bör i så stor

utsträckning som möjligt gälla även på de andra plattformar där Public service-företagen är aktiva.

Ett grundläggande problem i dag som i hög grad påverkar konkurrensen på marknaden negativt är att det i dagsläget helt saknas tydlighet kring hur Public service-företagen får använda offentliga medel för att konkurrera med kommersiella mediaföretag. WBD anser att det behöver vara mycket tydligt vilka Public service-företagens egna plattformar är, vad dessa ska innehålla och i vilka volymer. Detta behöver även följas upp i större utsträckning för att säkerställa att agerandet inte leder till marknadsstörningar. Public service-företagen har i dag i praktiken en relativt stor möjlighet att lansera nya format och initiativ, utan att detta granskas eller prövas.

Regeringen bör besluta om villkoren

I dagsläget är det inte möjligt att ställa upp villkor för programverksamhet genom tråd. Granskningsnämnden har därför inte möjlighet att granska om innehållsrelaterade villkor som ställs i sändningstillstånd tillämpas även på sådana sändningar. Utredningen föreslår att regeringen ska få besluta om sådana programrelaterade villkor som anges i radio- och tv-lagen även ska få gälla beställradio och beställ-tv genom tråd. WBD delar utredningens bedömning att det inte vore lämpligt att ange villkoren direkt i lag, utan i stället ange vilka villkor som kan ställas på sändningar via tråd. Det bör sedan vara upp till regeringen att besluta om vilka de av i lagen angivna villkoren som ska gälla för sändningar via tråd. Regleringen bör i enligt WBD i så stor utsträckning som möjligt spegla förhållandena i marknätet och att hela public service-verksamheten således omfattas av samma reglering.

Villkor bör kunna ställas upp under nuvarande tillståndsperiod

WBD tillstyrker utredningens bedömning att det är lämpligt att villkor om innehåll kan ställas upp för sändningar och tillhandahållanden genom tråd redan under den pågående tillståndsperioden. Det handlar ytterst om förtroendet för Public service-företagens verksamheter och vikten av att deras verksamhet uppfyller allmänhetens förväntningar och krav. Inte minst handlar det om möjligheten att kunna anmäla program som sänts online för prövning hos Granskningsnämnden.

Villkor för reklam och sponsring bör gälla även online

WBD tillstyrker utredningens förslag om att förbudet mot reklam och produktplacering bör gälla sändningar och tillhandahållanden genom tråd för återstående delen av

tillståndsperioden. Frånvaron av ett sådant villkor skulle utgöra en stor risk för konkurrensnedvridningar gentemot kommersiella aktörer på marknaden. WBD anser att detta av förklarliga skäl även ska utgöra en grundbult i villkoren för Public service-företagen även i ett längre perspektiv. Från ett generellt perspektiv anser WBD att det är ologiskt och olämpligt att ett public service-bolag har möjlighet att uppbära både statliga medel och samtidigt ha möjlighet att få intäkter via sponsring. Detta gäller inte minst för sändningar och evenemang som andra aktörer på marknaden skulle kunna producera och sända.

Förhandsprövning av nya tjänster är fortsatt centralt

Sedan 2010 finns ett system med förhandsprövning av Public service-företagens verksamheter. SVT, SR och UR skulle anmäla nya permanenta programtjänster eller andra tjänster av större betydelse inom kärnverksamheten och den kompletterande verksamheten för prövning. Sedan 2020 gäller att definitionen av Public service-bolagens kärnverksamhet utökats till att omfatta tillhandahållanden av radio- och tv-program på programföretagens egna plattformar som finns fritt tillgängliga och öppna delar av internet. Det är Myndigheten för press, radio och tv (MPRT) som sköter förhandsprövningen om tjänsten uppfyller sitt uppdrag i allmänhetens tjänst och vilken marknadspåverkan tjänsten har. Utredningen föreslår att det fortsatt ska vara MPRT som ansvarar för prövningen.

WBD anser att det är viktigt att systemet med förhandsprövning upprätthålls, eftersom det fyller en grundläggande roll och funktion i att skapa tydliga ramar för Public service-företagens verksamheter. WBD är vidare av uppfattningen att förhandsprövningen bör utföras av en myndighet, snarare än av regeringen. Det primära skälet till detta är det olämpliga i att det annars är samma instans som beslutar om sändningstillstånd och innehållsvillkor. Det skulle i sin tur påverka förtroendet för public service. WBD delar utredningens bedömning att MPRT är en lämplig part att ansvara för detta, men vill också uttrycka oro för att frågan om marknads- och konkurrensstörningar inte tillmäts tillräcklig vikt vid MPRT:s prövning. Detta beror helt enkelt på att den typen av bedömningar och marknadsanalyser inte ligger inom MPRT:s ansvarsområde eller löpande verksamhet. WBD noterar utredningens analys och slutsats i det olämpliga i att antingen utse Konkurrens-verket eller Post- och telestyrelsen att bistå MPRT vid prövningen av marknadsstörningar. Från WBD:s perspektiv är det en stor brist att det saknas en kompetent aktör som kan bistå MPRT i prövningen om marknadsstörningar. Grundläggande är dock att MPRT i sin prövning av förhandsprövningsärenden samråder med marknadens aktörer för att fånga upp externa aktörers synpunkter.

Som utredningen poängterar har ingen tjänst ännu (januari 2022) anmälts för förhandsprövning. WBD noterar detta och vill lyfta frågan om varför inga tjänster anmäls

för prövning. Det är inte så att Public service-bolagen slutat att lansera nya tjänster eller testa nya grepp sedan systemet infördes. Det troliga är att snarare att kraven på förhandsprövning är för högt ställda och att det saknas en tydlig definition av vad som är nya tjänster av större betydelse och väsentliga förändringar av befintlig tjänst. Givet utvecklingen med en allt hårdare konkurrens på mediamarknaden och marknaden för rörlig bild torde kraven på förhandsprövning snarare öka och tröskeln vara lägre. Möjligheten till prövning borde dessutom gälla de flesta nya tjänster.

Sanny Ekstrand,
Senior Vice President and Country Lead Sweden, Warner Bros. Discovery